

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

Цена абонемента:
за верх латыту на 1-й стран 1 руб.
на апошній — 50 к п.

Год I

Гето всё адігалывалося на
енныя часы, бо гэтымі
драбінамі часу ні было
айманца.

А мы спадзяемся, што ця-

пер час тапання на адным мейсцы у водавароне слоў мінуў і нашы першыя людзі ужо бяруцца за тое, што магчыма: арганізуецца беларускі універсітэт у Менску, курс для беларускіх вучыцеляў, пачалі друкаваць школьныя падручнікі, усе справы ўзяты ў рамках паводлуц цяперашняй абставаў жыцця і вольна пасьля ўсмірання рэвалюцыйнага пылу, мы с пэўнасьцю чакаем у беларускай справе рэальнай творчасці.

3. Бадуля.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

Пачатак заняткаў у месцевых школах. З 20-го жніўня адкрываецца прыём вучняў у месцевыя пачатковыя і вышэйшыя школы. Пад загадам месцевой управы знаходзяцца 33 пачатковыя школы, 7 вышэйшых і 1 гандлева-школа. Школы распрэдаляюцца па нацыянальнасьцю у гэтым парадку:

Вялікарускія.

- № 1—Александровская, 47.
- № 2—Ракоуская, 8.
- № 3—Васеля, 26.
- № 4—Канюшанная.
- № 5—Каломенская, 38.
- № 6—Ново-Маскоуская, 19.
- № 7—
- № 8—Шырокая.
- № 9—Нижняя-Ляховка, 8.
- № 10—Старожуская, 25.
- № 11—Серэбранка.
- № 14—Мікалаеўская, 33.
- № 15—Ракоуская
- № 16—Багдзельная, 28.
- № 23—Захаровская, 40.
- № 26—Захаровская, 121.
- № 27—Круглы заўлак.
- № 33—Рог Нова-Маскоускай і Нова-Раманаўскай.

Беларускія.

- № 10—Каломенская, 38.
- № 20—Васеля, 26.
- № 21—Захаровская, 121.
- № 22—Александровская, 36.
- № 28—Залатогорская, 2.
- № 29—Серэбранка, Юго-Западная, 10.
- № 30—Дзёмельскі ўскі за-улак, 4.

Жыдоўскія.

- № 17—Александровская, 36.
- № 18—Александровская, 31.
- № 24—Замечтны заўлак, 5.
- № 25—Белашеркоўная, 9.

Польскія.

- № 12—
- № 13—уборкі 2-ая Сергеўская, 10.

Татарская.

- № 23—Б.-Татарская, д. Багда-новіча. Абудаванне ў пачатковых школах безплатнае.

Вышэйшыя пачатковыя школы.

- № 1—Багдзельная, 23.
- № 2—
- № 3—Александровская, 32.
- № 2—(жыдоўская) Нова-Маскоуская, 60.

- № 5—
- № 6—Александровская, 21.
- № 7—Мало-Манастырскі, 31.
- № 8—Гандлева-школа Нова-Маскоуская.

У вышэйшых пачатковых школах плата за навучэння 60 руб. у год, якая уносіцца ў два спосады і асоба прыплата за навучэнне інаштранным мове.

У першую чаргу прынімаюцца без экзамена вучні, якія акончылі пачатковую школу. Ва ўсіх пачатковых школах саўмеснае навучэнне ўводзіцца з гэтага году толькі пакуль

што ў 1-ым класе.

Заняткі ў школах пачнуцца з 1-го верасня.

У земстві. На ХІ надзвычайным сходзі Менскага Губ. земства пасьля палевых работ будучы разгледаны вольныя справы і пытанні:

1. Абсуджэнне паказанняў акупацыйных уласцей адносна перэгляду сьметы на 1918 г.

2. Пацьвярджэнне таксы за павары і лясныя парубкі.

3. Харчавое пытанне.

4. Санітарнае мерыпрыяццё глаўнае барацьба з халерай.

5. Маючы быць выбары гласных у земскія установы менскай губерні.

6. Арганізацыя юрыдычнай помачы насіленню менскай губ.

7. Злучэнне мерапрыяццяў па часці гаспадарскай і культурнай дзейнасьці земстваў раёна акупацыі.

8. Доклад кантрольна-рэвізыйнай камісіі па ліквідацыі устаноў Усерасійскага Зем. Саюзу.

9. Доклад дзяцей сірот і падкідышаў.

10. Доклад дэлегацыі да вышэйшых нямецкіх уласцей, выбранай на VII чарговым Губэрнскім Земскім сходзі.

11. Доклад вэтэрынарнага аддзелу Упраўлення аб мерах барацьбы з эпідэміямі.

Да епархіяльнага зьезду. Сфарміраваны перадзезныя камісіі, якія працуюць над падгатоўкай матэрыялаў для маючага быць 30 жніўня епархіяльнага зьезду. Болей інтэнсыўна працуе камісія па рэформе епархіяльнага ўпраўлення.

Яшчэ аб вучыцельскім інстытуце. Пытанне аб рэвакуацыі вучыцельскага інстытуту з Яраслаўля, дзея прыбліжэнна вучэбнага часу, прымае асобую вастрату, тым болей, што, як кажэ дэлегацыя інстытуту, астаецца на далей у зруйнаваным большэвікамі Яраслаўлі німа ніякай магчымасці. Беларускі Нар. Сэкрэтарыят прымае блізкае вучасце ў тым кірунку, каб інстытут пераехаў у Менск.

Пераход. Гэтымі днямі Бел. Нар. Сэкрэтарыят з цяперашняга памешкання, Захаровская 43, пераходзіць у поўным складзі ў Юбілейны Дом.

Беларускае Таварыства апені гісторыі і літаратуры. У Менску арганізуецца Белор. Т-во апені літаратуры і гісторыі дзея ахраны памяткаў беларускага пісьменства, калекцыянавання тых з іх, якія будуць ахвяраваны т-ву, стварэння мажлівых становаў для працы беларускіх пісьменнікаў, гісторыкаў і архэалагаў, арганізацыі спецыяльнага фонду дзея падмогі літэратарам, гісторыкам і г. д.

Да земскіх выбараў. Хутка маюць быць выбары гласных земства, да 1/1-1919 г. па закону павінно быць адчынена земство новым складам, маючы быць выбары ўжо ў другі раз для дэмакратычнага земства. Першыя выбары прайшлі спакойна і столькі дзея падгатоўкі, адзеля таго, што да момэнту выбараў большэвікі, на зруйнаваны амаць увесь дэргаўны лад і грамадзянскае жыццё, былі яшчэ слабы і німагі шкодзіць ходу саміх выбараў.

Зьменьшэнне цэн на хлеб. За 3 апошнія дні цэна на хлеб у вольнай прадажы адразу упала да 1 р. 40 к. за фунт.

Можна чакаць с прычын новага ураджаю падзення цэн на жыто і картоплі.

Апрача таго ў хуткім часе павялічваецца хлебны паек да 3 1/2 фунта ў тыдзень.

Сярод арэндатараў. Кама-роўскім вольнікам пачаты проці 40 арэндатараў зыскі за нізкія нідзімкі, запущанай за час вайны. Апрача таго павялічваецца страўкі за участкі пад засеў.

Беларускі Народны Тэатр.

У нядзелю 18 жніўня ў «Беларускай Хаце» будзе спектакль Беларускага Народнага Тэатру. Іграць будуць «Кветка папераці» фантастычны абраз паводле паэм К. Буіло і Я. Купалы ўсцэнізаваны С. К. і Ф. А.

Праграму спектакля запоўніць «Мядзьведзь» сцэнічны жарт у 1 акце А. Чэхова (пераклад з расійскаго).

Пачатак спектаклю а 8 1/2 у веч. Пасьля спектаклю танцы да 2 гадз. уначы.

Весткі с краю.

М. Пасадзец. Віленскай губ. Вілейскага пав. Жніў ідзець у нас вельмі добра. На жыто селята ураджаю год. Бульба так сама добра расьце. Адно—у часе дажджоў шмат сена пагніло ў нашай ваколіцы.

Хутка зноў адчынецца Пасадзецкае Народнае Вучылішча, каторае было зачынена ўвесь час вайны. Даўно пара, а то польскія школы запусьціліся цалыя ваколіцы. Нават у адным мейсцы каля нас быўшы крайскі «паліцэйскі» стражнік зрабіўся вучыцелем польскай школы.

Аб беларускай справе ў нас троха чулі. Час-ад-часу хадакі пехоты хадзілі ў Менск даведывацца аб гэтым. Усіх зацікавіло тое, што гаварылі там аб беларускіх школах і вельмі добра было-б, каб у нашай ваколіцы былі беларусы вучыцелі.

Беларуская справа зацікавіла тутэйшых селян яшчэ с прошлага году, калі ў Альковічах у касцёле прыехаўшы з Менску кс. Гадзюскі гаварыў ка.анне на беларуску. Каб часцей бывалі ў нас прадстаўнікі беларускага духавенства, гэтым яны бы шмат зрабілі-б у беларускай справе.

У мястэчку Крайску (10 вёрст ад нашага мястэчку) адзін лютэранін расійскі падданы прыняў жыдоўскую веру і жоніца з жыдоўскай дзвучынай.

У ваколічных мястэчках, наагул запанавалі болей гуманныя погляды ў адносінах да другіх вер.

Па розных мястэчках па-а-ктуюцца адкрыцці розных сярэдніх школ. Вельмі жадаю было-б, каб беларускі дзеячы ў Менску зацікаваліся болей беларускай правінцыяй і каб па розных мястэчках уладжывалі беларускія гімназіі на

Афіцыйнае паведамленне нямецкага вярхоўнага камандавання за 15 жніўня, 1918 року.

Захадні тэатр вайны.

Група арміі Кронпринца Рупрэхта.

Разведывал ажыўлёная дзеяльнасць між рэкамі Ізар і Скары. Да паўднёва ўсходу ад Алет часцічная атака ангельскай перад нашымі лініямі была адбіта. Да поўначы ад р. Анкр у працяг апошніх начэй мы ачынілі выступальную частку пазіцыі паміж Пюізе і Бомон—Амэль. Ен заняты праціўнікам.

Група арміі Бэна.

Ніякіх вялікіх баявых дзеяў. У вочары ўсілілася агвёная дзеяльнасць паміж Анкр і Уз. Па абедзвюх старонах Аўры і паўднёвей часцічная варожыя атакі.

Група арміі Германскага Кронпринца.

У часе атакі на паўднёвы бераг р. Валь мы захапілі ў палон варожы атрад займаўшага вакзал Брэіль.

Нашы самахвотныя лятуні астанавілі ляпёшых ангельскую бомбаметную эскадру, па намірмку на Германію раней чым яна дайшла мэты і збіўшы пяць самалётаў прымушалі яе вярнуцца.

Учора былі збіты 24 варожыя самалёты і адзін прывязаны шар.

Першы Генарал-кватэрмайстар Людэвдорф.

кштальт будселаўскай. Жыхары мястэчка і селян пайшлі-б з ахвотай на сустрэч грошавымі і інш. дапамогамі.

Усе рўцця ў нашых ваколічных вёсках і мястэчках да павукі толькі бракуе людзей з арганізатарскімі талентамі, каторыя ўзяліся-б энэргічна за гэту вельмі патрэбную працу.

М. Плаўнін.

МЯСТЭЧКА МАЛАДЭЧНА.

(Ад нашага кор-та). С першых дзён леташняга 1917 году заахажылося тут коапера-тыўнае таварыства і заклало сумесную краму «Зара». Сёлета 3 ліпеня зроблена спра-ваздача. За поўтара года жыцця таварыства 6.000 рублёў складалі далі чыстага даходу 53.623 руб. 24 кап. 3 гэтай сумы 20% (10.652 р. 65 к.) залічаны ў запасны капітал, а 10% (5.326 р. 32 к.) у фондуповы капітал. І запасны капітал і фондуповы пастанавілі нусьціць у зварот на тавары. Згодна с пастановай сябраў 20.000 руб. вызначэно на закладзіны пачатковых школ усеі воласці. Таварыство шыра дзякуе Віктару Протасу, быўшаму пачтоваму маханіку, глаўнаму кіраўніку крамы «Зара», што сваей жывой працай змог умацаваць і пашырыць работу таварыства. Сьвятлейшымі тут людзьмі робіцца старанне, каб злучыць разам суседнія коаператывы ў саюз Маладэчнскага округу.

Падпісалі: Старшыня таварыства Я. Ластоўскі. Пісар

Міхалоўскі.

СМАРГОНІ. (Ад нашага кор-та).

Тут, як кажучь, вільзарныя лясны па мпога тысяч дзесяцін паміж Смаргонямі Біняконямі, некалі належалі да казны, прададзены па дрэва лясным купцом. Хто гэта зрабіў, напэўна нівядома кажучь, што гэта работа змства. Калі гэта праўда, ды пельга даволі надзіўна па добнай гаспадарцы: нават дзіцяці вядома, што як раз гэтых ваколіцах доўгім посам пагнудна ваясны пазіцыі і з гэтай прычыны сё-вёскі, мястэчкі, двары і сяды бы даўным-даўно знішчаны гарматамі, стрэламі, або агнём Народу патрэбен лясны матэрыял, каб аббудаваліца, тут ім пад носам мапанца выназіць нег водама куды ўвеса запас дрэва.

Калі ўсе гэтыя гутаркі праўдзівыя, дык будзем спадзевацца, што гэтай справой зоймецца беларускі ўрад Мінску, бо ж вельга рабі гэткай страшэннай крыўды дзём і без таго цяжка падп-пеўшым ад вайны.

СВІСЛАЧ. 9 і 10 жніўня тут адбываліся выпускныя экзамены для вучняў чацьвёртага элементарнага курсу беларускай вучыцельскай сёмінарыі.

«Гоман».

Рэдактар А. Праўмынскі.

Выдавецтва «Т-во Заранка».

БЕЛАРУСЬ НАРОДНЫ ТЭАТР

у нядзелю 18 жніўня

у Беларускай Хаце

КВЕТКА ПАПЕРАЦІ

фантастычны абраз у 1 акце.

МЯДЗЬВЕДЗЬ

кам. у 1 акці Чэхова.

Пачатак а 8 1/2 веч. Пасьля спектаклю танцы да 2 час. у н. Буфэт. Лото. Почта. Конфэты.

Другарня Я. А. Грыблята.